

uit elkaar. Hetzelfde gebeurt ook bij de drie andere; zij vertoonen een zeer klein wortelpuntje. In dit stadium worden de kiempjes overgezet in vochtig zand.

Hoewel de aantallen te klein zijn om er eenige algemeene conclusie op te baseeren, mogen we toch zeggen, dat via spreuwen gepasseerde steenkerntjes van meidoorn levensvatbare kiempjes kunnen leveren.

Na één dag aansterken (18 November) op Sluys-Universaalvoer, worden de vruchten met zaden van Kardinaalshoedje niet gegeten. Roodborstjes worden hiervoor in de eerste plaats als liefhebbers genoemd; maar voor spreuwen bezitten zij blijkbaar geen attractie, ook niet na langdurig vasten, nadat de gele zaden eerst met het Sluys-voer gemengd waren. Als calcicole heester is Kardinaalshoedje voor onze Noordzee-eilanden niet van zooveel belang. LEEGE vermeldt, dat zij op het eiland „Juist” niet wilde groeien in verband met de kalkarmoede van de Oost-Friesche eilanden).

VOLKERT DE VRIES.

DE CONVENTIE VAN PARIJS.

Wij hebben tegenwoordig een nagenoeg volmaakte Wet tot Bescherming van Vogels. Er is voor gezorgd, dat de grillen van onze gevederde vrienden ons niet in verlegenheid kunnen brengen. Wanneer zich onvoorziene omstandigheden voordoen, dan geeft onze Vogelwet 1936 de gelegenheid om door een Koninklijk of Ministerieel voorschrift fluks de vereischte maatregelen te treffen. Een permanente staatscommissie waakt er voor, dat dit alles geschiedt met wijsheid.

Daar mankeert dus niets aan. Maar „onze” vogels hebben niet alleen rekening te houden met Nederland, maar met de halve wereld. Van de omstreeks 350 soorten, die hier huizen of toeven, zijn er nauwelijks 50, die jaar in jaar uit en het heele jaar door, hier wonen. Dat zijn onze standvogels en ik heb dan dit begrip nog zoo ruim mogelijk genomen. De andere 125 soorten, die hier broeden, en die we tellen tot onze dierbaarste, „landgenooten”, verblijven slechts enkele maanden hier te lande en trekken na den broedtijd weg naar allerlei landen van de Oude Wereld en zelfs, al is het dan ook misschien bij vergissing, soms ook naar de Nieuwe. En behalve die 175 soorten van broedvogels hebben wij dan nog evenveel soorten van doortrekkers, zomergasten en wintergasten.

Wie de vogels wil beschermen, moet er dus om denken, dat zij wereldburgers zijn en dat de prachtige Nederlandsche Vogelwet hen slechts plaatselijk en tijdelijk bescherming verschaft.

Voor andere landen is het natuurlijk net zoo. Tegen het eind van de vorige eeuw is men deze moeilijkheid duidelijk gaan inzien en als we de vogelbeschermingsliteratuur van die dagen nagaan, vooral de Duitsche, dan vinden we daar geregeld spijtige opmerkingen over het feit, dat de vogels, die in de Germaansche landen zich onder goede bescherming konden vermenigvuldigen in de Romaansche landen bij millioenen werden gevangen en opgepeuzeld. Vooral over Zuid-Frankrijk en Italië was men zeer slecht te spreken.

Goede vogelbescherming moet internationaal worden geregeld. In Amerika ging dat voor een groot deel gemakkelijk genoeg; de Vereenigde Staten en Canada samen hebben zeer bevredigende oplossingen gevonden.

In Europa is dat minder gemakkelijk, maar er is toch trouw aan gewerkt, zelfs reeds in het laatste tiental jaren van de vorige eeuw. Maar het duurde tot de twintigste eeuw, eer een belangrijke stap werd gedaan. Op 19 Maart 1902 kwam de zoogenaamde Conventie van Parijs tot stand, een verdrag, gesloten tusschen Duitschland, Oostenrijk, België, Spanje, Frankrijk, Griekenland, Hongarije, Lichtenstein, Luxemburg, Monaco, Noorwegen, Portugal, Zweden en Zwitserland.

Ge ziet, volledige samenwerking was nog lang niet bereikt. Meer dan de helft van Europa ontbrak op het appèl: Groot Brittannië en Ierland, Nederland, Denemarken, het Russische Rijk, De Balkan Staten (behalve dan Griekenland), Italië, Spanje, Portugal. Van vogelkundig standpunt bekeken vormden de afwezigen de meerderheid.

Waarom al die Staten zich onthielden, weet ik niet precies. Nederland was nog niet rijp. De Nederlandsche Vereeniging voor Bescherming van Vogels was nog in haar kinderjaren. De Ornithologische Vereeniging en de Nederlandsche Natuurhistorische Vereeniging waren pas opgericht. Aan Natuurmonumenten werd nog niet gedacht. Nijmegen had wel een actieve Vereeniging voor Vogelbescherming, die zich vooral bezig hield met het probleem der kooivogels. Wanneer ge de acht eerste jaargangen van *De Levende Natuur* afzoekt, dan vindt ge over vogelbescherming wel het een en ander, zelfs wel principiële dingen, maar niets overweldigends.

Met de Ornithologische Vereeniging kwam er dadelijk wel leven in de brouwerij en op een van haar eerste vergaderingen, op 18 Mei 1901 te Rotterdam, werd er de stelling verkondigd: Vogelbescherming behoeft niet in de eerste plaats rekening te houden met nut en schade. „Wij moeten de vogels niet beschouwen als onze dienaren, niet eens als medewerkers, maar als medeschepselen”. En in 1902 besloot de Ornithologische Vereeniging om in samenwerking met Vogelbescherming een vogelwet te ontwerpen en die aan te bieden aan het Departement van Waterstaat, want dat regeerde toen de vogels. Hoe lang zal het nog duren, eer men begrijpt dat Vogelbescherming eigenlijk een zaak is voor het Departement voor Kunsten en Wetenschappen?

Maar dat doet er voorloopig minder toe. Laat ons terugkeeren tot de Conventie. Die ging nog uit van de kwestie van nut en schade, noemt zich dan ook *Convention pour la protection des oiseaux utiles à l'Agriculture*. Dat was nog een echt negentiende-eeuwsch standpunt, maar daarom voor dien tijd wel practisch. De Conventie bestaat uit 16 artikelen, die voor dien tijd een bruikbare richtsnoer geven voor het ontwerpen van vogelwetten en rekening houden met de plaatselijke omstandigheden.

Toen onze regeering in 1910 een Staatscommissie instelde voor het ontwerpen van een Vogelwet, kregen wij dan ook de opdracht, rekening te houden met die Conventie, wat we heel braaf gedaan hebben, o.a. door het samenstellen van de Zwarte Lijst.

Het heeft tot 1917 geduurd, eer Nederland formeel toetrad tot de Conventie en we mogen het wel waardeeren, dat den Haag in het somberste der oorlogsjaren nog aandacht had voor dergelijke dingen.

Dit geeft ons moed, om te hopen, dat in dezen allerellendigsten tijd onze regeering een klein oogenblikje van aangenaam verpoezen moge vinden met mede te werken tot de zoo noodige herziening van de Conventie van Parijs.

In onze eeuw heeft de vogelkunde groote vorderingen gemaakt; ook de landbouw, de veeteelt, maar bovenal de belangstelling van de menschheid, jong en oud, arm en rijk, in de vogels en hun leven.

Reeds in 1910 voelden wij de benepenheid van de zoo goed bedoelde Conventie. Ons toetreden in 1917 was dus wel het tegengestelde van „praematuur”. De meeningen hieromtrent kwamen weldra duidelijk tot uiting en wel sedert de stichting van het Internationaal Comité ter bescherming van vogels (*Comité International pour la protection des oiseaux*, afgekort tot C. I. P. O.). Dit gebeurde in 1922 op een zeer interessante bijeenkomst te Parijs, waar de Nederlanders goed voor den dag kwamen. Dit was een voorspoedig kindje. Op het oogenblik heeft het de volgende secties: Argentinië, Australië, België, Bulgarije, Canada, Czechoslovakije, Denemarken, Ecuador, Estland, Finland, Frankrijk, Duitschland, Groot Brittannië, Nederland, Hongarije, Japan, Mexico, Nieuw Zeeland, Noorwegen, Polen, Roemenië, Zuid Afrika, Zweden en Zwitserland.

Gedelegeerden van deze secties komen dikwijls bijeen, meestal tegelijk met de Internationale Ornithologische Congressen en zoo hebben zij in de laatste jaren vergaderd in Amsterdam,

in Weenen en in Rouaan. Herhaaldelijk kwam daarbij de Conventie van Parijs ter sprake en de onderafdeeling voor Europa heeft in 1935 te Brussel een wijziging van de Parijsche Conventie ontworpen, die in 1937 te Weenen is goedgekeurd. Het staat nu aan de Regeeringen om elkaar uit te noodigen, deze wijzigingen te bespreken en eventueel aan te brengen. Wie zal de kat de bel aanbinden? Op historische gronden zou de Fransche Republiek het initiatief dienen te nemen, maar ik zou wel willen, dat het ornithologisch zwaartepunt van Europa hier vóór ging en dat is Nederland. Dan komen we nu eens niet met de nachtschuit.

De wijzigingen zijn geheel in overeenstemming met de ontwikkeling van de wetenschap, de ontwikkeling van de menschheid, zoowel stoffelijk als geestelijk, de houding van den mensch jegens zijn medeschepselen. Zij houden behoorlijk rekening met de eischen van de economie, met de belangen van landbouw, veeteelt, jacht en visscherij, ook nog met de kooivogels. Maar dit alles op streng wetenschappelijken grondslag en gelegenheid latend tot aanpassing (juist als in onze Vogelwet 1936). Op voorstel van de Nederlandsche Sectie is er een nieuw artikel bij gevoegd betreffende de gevaren van stookolie, lichtbakens, draadleidingen. Daarnaast de stichting van vogelreservaten en het bevorderen van de vogelbescherming bij de jeugd.

Alleen om dit artikel reeds zouden we de herziening van de Conventie van 1902 wenschen. Niet omdat wij Hollanders dat balletje opgeworpen hebben, maar omdat het zaken betreft waar we al tientallen jaren om worstelen en die alleen internationaal kunnen worden geregeld.

Het zou zoo heelemaal passen bij ons Prettige Nederland, wanneer onze Regeering dit varkentje zou wasschen.

JAC. P. THIJSSE.

VRAGEN EN KORTE MEDEDEELINGEN.

A. C. OUDEMANS.

De heer Dr. A. C. Oudemans vierde 12 Nov. j.l. zijn tachtigsten verjaardag. Wij bieden dezen stoeren geleerde onze hartelijke gelukwenschen aan, niet alleen met bewondering voor zijn veelzijdig wetenschappelijk werk, maar vooral om de hartelijke belangstelling en vriendschap, die hij ons Tijdschrift reeds dadelijk bij de oprichting heeft betoond en waarin hij nooit is verflauwd. Zijn voorbeeldige „Opmerkingen bij het lezen van De Levende Natuur” waren ons tot grooten en welkomen steun en hielpen het jonge blaadje aan het zoo wenschelijke prestige. Hij leverde een onovertreffelijk voorbeeld van welwillende opbouwende kritiek. Daarvoor nogmaals onze dank.

De Redactie van De Levende Natuur.

Strandvervuiling. „Ik dacht dat wordt vandaag cokes zoeken” had de strandjutter al in September gezegd, toen hij een keer op het strand was gekomen en al die zwarte krobbels in de verte in het vloedmerk zag liggen. Maar dat was tegengevallen, want bij het oprapen bleken de, op het gezicht steenkoolachtige stukken, uit een taaie, kneedbare, zwarte asfalt- of teersubstantie te bestaan. Een onaangenaam, slecht ruikend en strand bedervend product, dat de strandwandelaar al dadelijk deed denken aan tankbooten, drijvende olievelden en verongelukte of rondtobbende „teervogels”.

Wat in die dagen was aangekomen bleek echter nog maar een klein gedeelte te zijn van de groote voorraad, die de zee nog verborgen hield en die, onder invloed van golfslag en getijstroomen allicht nog her- en derwaarts, voor de kust werd langs gedreven. Tijdens de storm van 23 Nov. '38 deponeerde de zee opnieuw een nog grootere hoeveelheid langs de duinvoet onzer stranden. Hier en daar waren het breede zoomen waar de penetrante lucht gestadig boven